

כוונת ברכת תקע בשופר

כתב החפץ חיים שהגאולה לא תגיע בלי שנבקש ונתפלל עליה, ומרחמי השם שהוא מביא עלינו צרות שונות ומשונות כדי שיהיו לנו סיבות טובות שנבקש על הגאולה, אבל ודאי עדיף שנתעורר מעצמנו ולא נזדקק להם.

תפילת שמונה עשרה כוללת כמה ברכות בענין הגאולה וקיבוץ גליות, השבת שופטינו ועליית הצדיקים, בנין בית המקדש וביאת המשיח, ואם נכוון בהן כראוי, נקיים בזה הענין של דרישה וביקוש הגאולה.

תקיעת השופר מחזקת את הטוב כנגד הרע

הברכה הראשונה היא "תקע בשופר גדול לחרותנו", והיא מדברת גם על קיבוץ גליות.

לדברי הרמח"ל (מאמר החכמה) אותו שופר גדול נועד לחזק את כוח הטוב שבעולם ולהכניע את כוחות הטומאה והרע. וכשם שבזמן מתן תורה גרם השופר לאנשים שישתחררו לגמרי מהיצר הרע, אותו שופר גדול שייקע בזמן המשיח, יגמור עבודה זו. ואף השופר שאנו תוקעים בו בר"ה כל שנה, גם כן פועל עוד מעט ועוד מעט להכות את הרע ולהגביר את הטוב.

הנשמות שלנו הן אסירי היצר הרע ומבקשות את שחרורן. לצערנו איננו מעריכים רוחניות וקרבת השם, ולכן אנו מתפללים תקע בשופר גדול לחרותנו, שנשתחרר מזה כבר.

הכרה ברורה באמת והטוב

הבלבול היום הוא גדול.

יש בחור שלומד בישיבה, ומרגיש בעצמו כאילו הוא כלוא במקום רע, ואינו מבין שהוא חי בגן עדן. אנשים לא מבינים מה טוב ומה רע, מה מתוק ומה מר. ובכוח השופר לברר אצלנו את המציאות עד שנדע בבירור לבחור ולרצות במה שבאמת טוב.

ועל זה אנו מבקשים "ושא נס לקבץ גלויותינו", שנזכה לראות ניסים גדולים שעל דם נכיר ונדע בבירור את אמת השם בעולם.

בהתבוננות מועטה נהפוך ברכה זו לבקשה אישית

על ידי שנחשוב ונתבונן כיצד היצר הרע מונע ממנו לעבוד את השם ולהיות אדם טוב כלפי האנשים שבסביבתנו, נוכל להתפלל ולבקש בברכה זו באופן אישי, שאנו מבקשים ממנו ית' עזרה עבור עצמנו באופן פרטי, שנשתחרר מעול היצר.

בקשה לשחרור מהשפעת אומות העולם והשקפתם

הגלות שאנו נמצאים בה אינה רק מה שכלל ישראל עדיין אינו שרוי על אדמתו, אלא גם גלות הנפש, שכן אנו מושפעים מתרבות האומות שאנו חיים עימן. וכשתבוא הגאולה, מלבד מה שנעתיק את מקומנו באופן פיזי לארץ ישראל, עוד יותר נשתחרר שחרור רוחני מתרבות העמים, וכמו שאמרו (כתובות ק', ב) כל הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלו-ה.

נתעכב רגע אחד קודם שנתחיל את הברכה כמו שמייעץ החפץ חיים, ונחשוב על מה אנו הולכים לבקש, שישחרר אותנו ה' מעול היצר הרע ויוציא מלבנו את ההשפעות והדעות הנוכריות, וכך נהפוך את התפילה ממצות אנשים מלומדה לתפילה מעומק הלב.

ברכת בונה ירושלים

ידועים דברי הרמב"ן (אגרת הנדפס בסוף ספר תורת האדם) שכל המקודש מחברו, חרב מחברו.

אפשר להביא הוכחה לכך מהתקופה של סוף הזמן, שלעומת זה שהם ימים של עליה, הציבור מזניחים אותם מבחינה רוחנית, שכיון שהם ימי עליה השטן דואג לגרום שאנשים לא ילמדו בימים אלו...

חשיבות כל חיזוק אפילו קטן ביותר

קל יותר לכוון בברכות של שמונה עשרה העוסקות בענינים שאנו זקוקים להם וקשורים אליהם, אבל להתפלל על החורבן והגאולה קצת יותר קשה, כיון שזה ענין רוחני יותר ורחוק מהווי החיים שלנו.